

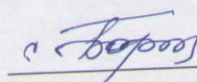

Розробники:

Ковтонюк Ольга Володимирівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри
землезнавства та геоморфології, доцент, кафедра землезнавства та геоморфології;
Погорільчук Наталія Михайлівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри
землезнавства та геоморфології, доцент, кафедра землезнавства та геоморфології;

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри кафедри
землезнавства та геоморфології

 проф. Бортник С.Ю.

Протокол № 1 від «31» серпня 2020р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 5 від «11» вересня 2020р.

Голова науково-методичної комісії проф. Запотоцький С.П.

«11» вересня 2020р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів здатність до використання сучасних методів та способів поширення географічної інформації при вирішенні складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній сфері у галузі природничої географії.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування загальноосвітніх, загальногеографічних та спеціалізованих дисциплін протягом 1-5 семестрів, у тому числі «Навчальна практика з методів набуття географічної інформації» та «Навчальна практика з методів обробки географічної інформації».

2. Мати здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу інформації про природні об'єкти з різноманітних джерел.

3. Знати сучасні кількісні та якісні методи географічних досліджень, вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дана навчальна дисципліна присвячена вивченню способів та методів поширення географічної інформації отриманої у результаті аналізу та синтезу даних отриманих з різноманітних джерел (друкованих, фондових тощо) або в результаті власної дослідницької діяльності. Дисципліна спрямована на формування у студентів спеціальних професійних, соціальних та особистісних компетенцій, накопичення знань щодо можливості критичного мислення у питаннях формування, представлення та поширення інформації. Окремими складовими дисципліни є вивчення вимог до змісту та структури наукових текстів – статей, тез, доповідей та презентаційних матеріалів.

Функціональний блок дисципліни передбачає опанування такими складовими, як здатність застосовувати базові знання природничих наук, здатність застосовувати прості кількісні та якісні методи при дослідженні геосистем, здатність самостійно досліджувати, аналізувати просторово-часові зміни у параметрах геокомпонентів для цілей успішної професійної діяльності у галузі природничих наук.

Навчальна дисципліна «Навчальна практика з методів поширення географічної інформації» є однією з складових комплексної підготовки освітньо-професійної програми «Геоморфологія та природничий туризм» спеціальності 106-«Географія»

4.Завдання (цілі дисципліни) полягають у набутті студентами навичок визначати та формулювати мету, завдання, методи та висновки роботи на підставі аналізу інформації географічного змісту отриманої емпіричним чи аналітичним шляхом (ЗК 9), зокрема:

- сформувати навички критичного відношення до аналізованої інформації та її перевірки (ЗК 4);

- надати уявлення про можливості використання інформаційних технологій для поширення інформації географічного змісту (ЗК 8);

- сформувати навички наукового стилю викладання матеріалу та грамотної наукової мови, як державної так і іноземної (ЗК 10, ЗК 11);

- сформувати навички до планування часу, як у самостійні так і командній роботі при поширенні географічної інформації (ЗК 12, ЗК 13).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	основні джерела набуття достовірної та актуальної інформації про географічні об'єкти;	<i>лекції практичні заняття</i>	<i>виконання творчих робіт, диференційований залік</i>	10%
1.2	вимоги до якості, новизни, авторства інформації;			10%
1.3	вимоги до викладення різного роду наукових та науково-популярних матеріалів;			10%
1.4	структуру викладення матеріалу у різних типах наукових та науково-популярних матеріалів;	<i>лекції, практичні заняття, аналітична робота</i>		10%
1.5	способи та форми поширення інформації географічного змісту;			10%
2.1	застосовувати базові знання природничих та суспільних наук для аналізу та критичної оцінки матеріалів географічного змісту;	<i>практичне заняття, аналітична робота</i>	<i>виконання творчих робіт</i>	до 30%
2.2	планувати та організувати процес формування та поширення інформації географічного змісту;			
2.3	визначати вимоги до змісту географічної інформації різних типів та видів;			
3.	представляти оброблену географічну інформацію відповідно до вимог, за допомогою сучасних технічних засобів;	<i>практичне заняття,</i>	<i>виконання творчих робіт, диференційований залік</i>	до 10%
4.1	самостійно досліджувати вихідні матеріали у польових та камеральних умовах, описувати, аналізувати та укладати матеріали відповідно до конкретних вимог поширення інформації географічного змісту.	<i>практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач та ситуацій</i>	<i>виконання творчих робіт, диференційований залік</i>	до 10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)									
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	3	4
Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузях предметної області географічних наук (ПРН 4).	+	+	+	+						
Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень, інтегрувати їх від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання (ПРН 11).						+	+	+		
Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, інтелектуальної й академічної доброчесності, професійного кодексу поведінки. (ПРН 13) .										+
Демонструвати здатність проводити самостійні дослідження природно- та суспільно-географічних об'єктів, систем і процесів у географічній оболонці за польових і лабораторних умов (ПРН 14).									+	

7. Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами виконання всіх творчих робіт та складання диференційованого заліку.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 – 1.5 (знання)** – до 10% за кожен;
- результати навчання – **2 (вміння)** - до 30%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** - до 10%;
- результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** - до 10%

7.1. Форми оцінювання студентів:

Заняття проводять у вигляді лекцій та практичних. Завершується дисципліна диференційованим заліком.

- **поточне оцінювання:** кількість балів, що студент отримує протягом проходження практики є сумою балів, що були отримані при оцінюванні виконаних творчих робіт.

Оцінювання за формами контролю:

	<i>Min. – 30 балів</i>	<i>Max. – 60 балів</i>
Творчі роботи	«12» x 5 = 60	«20» x 5 = 100
«12» мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. 5 - мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.		

- **Умови отримання диференційованого заліку:** виконання всіх творчих робіт з оцінкою не менше 12 балів за кожен. Для студентів, які набрали кількість балів сумарно меншу від 60, обов'язковою умовою є складання чи доопрацювання творчих робіт за пропущеними питаннями чи недостатньо засвоєними темами.

При простому розрахунку отримаємо:

	Творча робота 1	Творча робота 2	Творча робота 3	Творча робота 4	Творча робота 5	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>60</i>
Максимум	20	20	20	20	20	100

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716- 32 від 31 серпня 2018 року.

7.2. Організація оцінювання: творчі роботи захищаються по виконанню, відповідно до графіку проходження практики.

Шкала відповідності

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Зараховано / Passed	60-100%
Не зараховано / Fail	0-59%

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самост. робота
1	Тема 1. Різновиди форм та способів поширення географічної інформації	4	6	10
2	Тема 2. Вимоги до змісту та оформлення тез для фахових матеріалів	4	10	10
3	Тема 3. Вимоги до змісту та оформлення наукових статей для фахових видань	4	12	12
4	Тема 4. Вимоги до змісту та оформлення статей для науково-популярних видань	4	10	12
5	Тема 5. Вимоги до змісту та оформлення стендових (постерних) матеріалів	4	10	12
6	Тема 6. Вимоги до змісту та оформлення дидактичних матеріалів природоохоронного та/або геотуристичного змісту (за спеціалізацією).	4	10	12
	РАЗОМ	24	58	68

Загальний обсяг **150 год.**,
в тому числі:
лекцій – 24 год.,
практичні заняття – 58 год.,

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Купач Т.Г., Дем'яненко С.О. Польові природничо-географічні дослідження територій: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «географія» та «освіта». – К., 2017. – 80 с.
2. International cloud atlas: Manual on the observation of clouds and other meteors / V.1 revised edition. – Geneva – Switzerland. 1975: Secretariat of the World Meteorological organization. (Міжнародний атлас хмар. Керівництво зі спостереження за хмарами та іншими атмосферними явищами).
3. Аріон. О.В., Удовиченко В.В. Літня польова ґрунтознавчо-біогеографічна практика: Навчально-методичний посібник. - К.: ВПЦ “Київський університет”, 2011. – 176 с.
4. Атлас почв Украинской ССР/ Под. ред. Н.К.Крупского, Н.И. Полупана. – К.: Урожай, 1979. – 159 с.
5. Беручашвили Н.Л., Жучкова В.К. Методы комплексных физико-географических исследований: Учебник. – М.:Изд-во МГУ, 1997. – 320 с.
6. Галік О.І. Метеорологічні прилади і методи спостережень. Практикум: навчальний посібник. Рівне: НУВГП – 2008, – 234с.
7. Геренчук К.І., Раковська Е.М., Топчієв О.Г. Польові географічні дослідження. – К.: Вища школа, 1975. - 248 с.
8. Єлін Є. Я., Івченко С. І., Оляницька Л. Г. Шкільний визначник рослин. – К.: Радянська школа, 1978. – 359 с., іл. 9. Железняков Р. С. Гідрометрія, М.: - 1964.- 299 с.
10. Жучкова В. К. Природная среда – методы исследования / В. К. Жучкова, Э. М. Раковская – М.: Наука, 1982. – 163 с.
12. Исаченко А. Г. Методы прикладных ландшафтных исследований. – Л.: Наука, 1980. – 222 с.
13. Курлова З., Слободянюк Т., Руда В.. Особливості написання та оформлення науково-дослідницьких робіт. (Відділення наук про Землю). КПНЗ «Київська Мала академія наук учнівської молоді» / З. Курлова, Т. Слободянюк, Руда В.; [упоряд. : І. Браташук; відп. за випуск В. Васинюк]. – К. : 2016. – 24 с.
14. Макунина Г. С. Методы полевых физико-географических исследований. Структура и динамика ландшафта: Учеб.-метод. пособие. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1987. – 115 с.
15. Методичні вказівки до виконання лабораторно-практичних робіт з курсу «Ґрунтознавство та географія ґрунтів». – К.: КУ, 1994. – 47 с.
16. Методичні вказівки до навчальної польової практики з ґрунтознавства та географії ґрунтів / О.В. Аріон. - К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2002. – 35 с.
17. Полевой определитель почв / Под ред. Н.И. Полупана, Б.С. Носко, В.П. Кузьмичева. – К., 1981.- 322 с.
18. Салюк М.Р. Методичні матеріали до виконання практичних робіт з курсу «Методи географічних досліджень (для студентів напряму підготовки 6.040104–Географія)» / М.Р. Салюк, – Ужгород : Видав. “ужну”, 2016.–38 с.
19. Шевченко Р. Ю. Геоінформаційні методи обробки інформації : навчально-методичні вказівки складання карт та обробки результатів геодезичних знімків для працівників відділу туризму та рекреації природно-заповідного фонду – К.: ПНВП «Київтуркартографія», 2016. - 53 с.
20. Царь В.В. Полевые исследования почв. Методические указания к учебной практике. - К.: КГУ, 1980.
21. Наукова електронна бібліотека – Режим доступу: <http://elibrary.ru/>
22. Матеріали сайту Міністерства екології та природних ресурсів України – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>

23. Матеріали сайту Європейської Екологічної Агенції– Режим доступу:
<https://www.eea.europa.eu/>